

Buse Ceylan

*Hacı Bayram Veli Üniversitesi / Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü

Fransız *Yeni Dalga* akımı, *Chairs du Cinema* Dergisi etrafında toplanan ve İtalyan *Yeni Gerçekçilik* akımından etkilenen bir grup yönetmenin Hollywood sinemasına Fransa’da alternatif yarattıkları ve kısaca “sinemayı özgürleştirdikleri” ve kamerayı da sokağa taşıyan bir akımdı. Bu akıma ön ayak olan François Truffaut, Claude Chabrol, gibi ünlü yönetmenler arasında Jean Luc Godard da öncü ve yenilikçi yönetmen olarak yerini aldı.

Godard’ı bu akımda ikonlaşmış filmleri hâline gelen *Serseri Aşıklar*, *Vivre sa Vie*, *Çılgın Pierrot* gibi ünlü yapımlarıyla tanıyoruz. Peki, sinemada teknik ve içerik olarak dâima kendini yenileyen ve yeninin öncüsü olan Godard’ın 60’lı yılların devam eden siyasi meselelerine kayıtsız kalması mümkün müydü?

Jean-Luc Godard

Gelişen Siyasi Olayların Godard'ın Sinemasına Etkisi

Fransız entelektüellerinin de destek verdiği 1962’de mücadelesinin sonuna gelen *Cezayir Kurtuluş Savaşı*, Fransız Komünist Partisi'nin tümüyle destek vermediği Çin Kültür Devrimi, henüz bitmeyen Vietnam Savaşı ve üniversite öğrencilerinin çözüme kavuşturulamayan sorunları... İşte tüm bu meseleler 1967’de yayınlanan *La Chinoise* filminin içeriğini oluşturdu.

Le Film En Train De Se Faire: La Chinoise

“Yeni Dalga”nın ürettiği filmlerin genel içeriğinden bağımsız olarak izleyiciyi teorik kavramlar üzerine de sorgulatan bir film La Chinoise. Filmin başında filmde tartışmaya konulanların, esasında yönetmen için de “uzun bir yolculuk” olduğunu görüyoruz. Film kendinin henüz oluşum sırasında olduğunu, açılıştta açıklamakta. Çünkü bu dönem, Godard’ın ve Fransız gençliğinin de politik açıdan hangi çizgide olduklarını henüz açıklayamadıkları bir dönemdi.

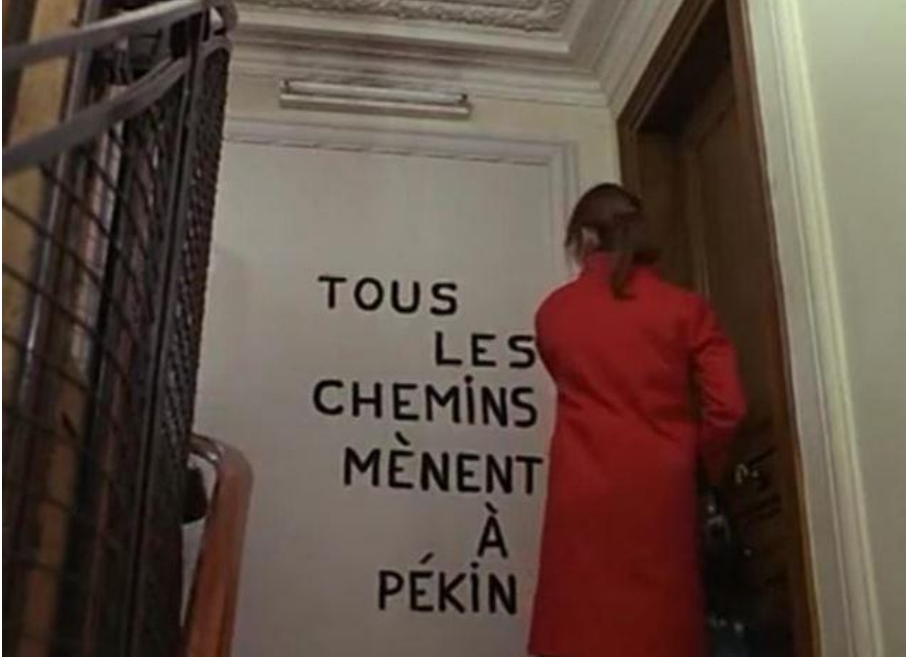
Devrimci Gençlik Profilinin Bir Parodisi Mi?

Burjuva bir dairede toplanan bir grup devrimci arkadaş; Henri, Veronique, Guillaume, Yvonne, Paul Nizam'ın, *Aden Arabistan* kitabından esinlenerek dairelerine "Aden Arabistan Hücresi" adını verirler. Bu "devrimci" hücrede film boyunca Pekin radyosundan haberler işitilir, evin duvarları yine abartılı devrimci sözler ve Kızıl Muhafız posterleriyle çevrelenmiştir. Veronique, üniversiteden felsefe hocası Francis ile bir trende Fransa'nın sorunları üzerine tartışırken, üniversiteye bombalı saldırıda bulunarak devrimi başlatabileceğini iddia eder. Cezayir Kurtuluş Savaşı sırasında Cemile Bouhired'ın da bombalı saldırılarda bulunup halkı tarafından destek gördüğü örneğini vererek, Fransa'da da işlerin bu şekilde olabileceğini zanneder. Ancak ülkesinin gerçekliğinden ve pratikten çok uzaktır. Fransa'nın ihtiyaçları ve bulunduğu koşulları tenkit etmeden sorunu bir başka ülkeden devrim ihraç etmeye çalışarak çözebileceklerini düşünmüşlerdir. Evde karşılıklı sohbet dilleri dahi sloganvaridir, tartışmalar ise kitaplardan alıntılarla yapılır çoğunlukla.

Aslında pek çok devrimci örgütte de olduğu gibi filmde de diğerlerinden biraz daha farklı düşünen Henri, devrimci hücreden revizyonist yaftası yiyerek oy birliğiyle uzaklaştırılır.

Film devrimci gençlik profilinin bir parodisi mi, yoksa bir hakikat mi kestirmek güç. Kendi ülkesinin gerçeklerinden kopuk bir şekilde sorunlara çözüm olarak başka ülkelerden "devrim ihraç etmek", kitaplardan alıntılarla tartışmak, sıradan bir muhabbetin bile yüksek sesle atılan sloganlar gibi olması vesaire filmde gösterilen sorunlar; esasında devrimci örgütlerin gerçek bir yansıması. Yarattıkları çelişkili ve gerçeklikten fazlasıyla uzak soyut dünyaları, Veronique'ın ailesinin tatilden dönmesiyle sona eriyor.

Tüm Yollar Pekin'e Çıkar